

RODOLJUB.

Izhaja 1. in 3. soboto vsakega meseca ter stane za vse leto 80 kr., za pol leta 50 kr. — Za oznanila plačuje se od dvostopne petit-vrste 8 kr. če se enkrat tiska; 12 kr. če se dvakrat, in 15 kr. če se trikrat tiska. — Večkratno tiskanje po dogovoru. — Naročnina in inserati blagovolijo naj se pošiljati „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani, vsi spisi in dopisi pa uredništvu „Rodoljuba“. — Pisma izvolijo naj se frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Kmetijska šola na Grmu.

V uradnem glasilu c. kr. kmetijske družbe kranjske, to je v »Kmetovalcu«, kakor tudi v družih listih beremo objavo, da se prične na kranjski kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu prihodnje šolsko leto 1899/1900 s 4. novembrom t. l. Ne moremo si kaj, da bi pri tej priliki ne opozarjali vse premožnejše napredne gospodarje na to šolo, katera ima v tekočem šolskem letu, kakor smo zvedeli, 35 učencev, in to iz vseh slovenskih pokrajin.

Šola je popolnoma narodna, slovenska, vendar se tudi nemščina kot predmet v nji poučuje. Ona je popolna nižja kmetijska šola, to je taka, v kateri se učenci teoretično in praktično v vseh kmetijskih predmetih poučujejo. Poučujejo se torej v vinogradstvu — v tem posebno temeljito — kletarstvu, sadjarstvu, poljedelstvu, živinorejstvu, kmetijskem knjigovodstvu, čebelarstvu itd. Učenci te šole poučujejo se pa tudi v vseh predmetih nižje realke, torej i v krščanskem nauku, kemiji, fiziki, naravoslovju, zemljepisju, risanju stavbnih načrtov ter kmetijskih orodij in strojev, v petju itd. Učenci so v zavodu preskrbljeni s hrano, stanovanjem in perilom. Vodstvo polaga, kakor nam je do dobrega znano, posebno pozornost tudi na to, da se v obče pošteno in krščansko vzgajajo, ter k varčnosti napolnjujejo. Za hrano, stanovanje in posteljno perilo plačuje vsak učenec po 30 kr. na dan, šolnina znaša za obedve šolski leti 40 gld. Tisti učenci, kateri to šolo z dobrim uspehom dovrše ter doma na lastnem gospodarstvu ostanejo, uživajo tudi pravico do dveletne vojaške prezentne službe.

Dobro nam je znano, da se je na tej šoli že dosti mladeničev izšolalo, kateri sedaj doma prav izgledno gospodarijo. Kranjci in zunajkranjski premožnejši gospodarji, katerim je na tem ležeče, da se vaši sinovi temeljito v vinogradstvu in v vsem ostalem kmetijstvu poučijo, pošljite vaše gospodarstvu namenjene sinove v to šolo, nikoli se ne boste tega koraka pokesali.

Luteranska dôba na Slovenskem.

II.

Primož Trubar je bil kmetski sin. Kaplanoval je v Celju, bil kanonik v Ljubljani, župnik v Št. Jerneju v Laškem in v Loki na Štajerskem. Bil je agitator, kateri je imel ves slovenski svet v svojem spremstvu. Ženske so ga kaj rade poslušale, moral je biti tudi lep človek. Umrli

je leta 1586. kot protestantski župnik v Derendingu na Württemberškem; kakor zgodovinar reformacije na Štajerskem dr. Loserth o njem piše: kot zvest svetovalec, zaščitnik in očetovski prijatelj slovenskih dijakov na Nemškem ter evangelične književnosti in cerkve svoje slovenske domovine. Trubar je bil kakor Luther ubog dijak. Pridobival si je kosilo po tedanji šegi s popevanjem duhovnih pesmi od hiše do hiše. Študiral je na Reki, v Solnogradu in na Dunaju. Bil je izboren govornik. Ali že zgodaj, še preden se je ločil od katoliške cerkve, nastopal je proti babjeverstvu. Njegovo delovanje je bilo obširno. Opravljal je propovedi v špitalski cerkvi v Ljubljani, hodil po deželi, pridigoval, organiziral v gradovih, v meščanskih in v kmetskih hišah in moral je storiti večkrat dolgo pot v Tübingen na Nemškem, kjer je bila tiskarna za slovensko in hrvatsko izdajo sv. pisma. Včasih si ni bil svest življenja. Zraven je moral duhovnike pripravljati za novi posel.

V prvih vrstah luteranskega boja je stal Trubar. Velika navdušenost je morala biti v tem možu, da ni izgubil dobre volje, ker našel je v tedanjem slovenskem duhovenstvu, dasi je to, kar ga je bilo boljšega, pristopilo k protestantizmu, malo rabljivih mož. Neznansko so bili tedanji duhovniki nevedni in drugučne zanemarjeni. Ali vzdignil se je tudi ves slovenski narod za to novo veroizpovedanje.

V 16. stoletju, v katerem se ta luteranska reformacija vrši, bila je Štajerska, Koroška, Kranjska ter Goriška pod imenom »Notranja Avstrijska« (Innerösterreich) pod posebnim deželnim knezom habsburške rodovine izjedinjena. Gradec je bil glavno mesto, sedež deželnega kneza. Plemenitaši, višji katoliški duhovniki in meščani so se shajali v deželnih zborih, delili so se tam v te tri stanove in glasovali po njih. V deželnem zboru so se posvetovali o vsem, kar se je dežel dotikalo, če je bilo pa kaj skupnega vsem tem deželim, sešli so se stanovi v Gradcu, včasih pa tudi v manjših mestih. To shajanje zamore se dokazati za vso dobo luteranizma na Slovenskem.

V teh časih najdemo tedaj vse Slovence skupaj v kakem skupnem deželnem zboru. Stan meščanov je imel manj pravic pri razsoji in glasovanju. V teh zborih dovolili so stanovi deželnemu knezu denarne pomoči ter davek, ki so ga tedaj oni plačevali in od kmeta izterjali. Deželni knezi, kar jih v tej dobi nastopa, so odvisni od stanov ter od nemškega cesarja, vmes pa sega tirolski deželni knez in bavarski vojvoda, žlahta tedanjih habsburških deželnih knezov

slovenskih dežel ter papež. Glavno nalogo imata Ferdinand II. in Karol II. kot deželna kneza Notranje Avstrije. Pod Ferdinandom I. postalo je v naših krajih vse protestantovsko, pod Karolom II. je tako razvito, da se je deželni knez pritožil, da je vse njegovo dvorno spremstvo luteransko, da ga le do cerkve spremlja in da mora sam v katoliški cerkvi biti. Ali pod njegovo dolgo vladno se začne boj proti luteranom ter pod Ferdinandom II. se ta boj s pomočjo jezuitov in Tomaža Hrena, ljubljanskega škofa, konča v korist absolutizma, vladarjev in katoliške cerkve.

(Dalje prih.)

Za negotovimi nameni.

Slovaški spisala L. Podjavorinska.
(Konec.)

Ni se ustavil poprej nego v vasi, in nevede kod blodi, obstal je na obrežju potoka, glasno žuborečega. Tam je padel na tla, mokra od dežja, ter se zgrabil za prsa, ne čuteč, da se mu nohti bolešno zarivajo v meso. Iz grla so mu uhajali čudni glasovi, na prsih je čutil grozno težo, ki mu je ovirala dihanje ter je postajala vedno večja in večja . . .

Takrat se je spomnil matere in iz zapaljenih očí se mu je vtil pri tem spominu prod vročih solz, ki so tekale v bujno travo in se mešale tam z vlago poletnega dežja.

Čez trenutek se je zopet dvignil in opotekajoč se, kakor pijanec, korakal domov. Ko je došel k vrtu, opazil je še osvetljeno okno — in srce mu je znovič močno zatripalo. Na klopi pri peči je sedela mati, zakrivajoča si lice z rokama, in celo sem do njega je doletavalo njeno bolešno, krčevito ihtenje. Pred njo je stala nežna, šibka, mlada deklica ter držala materino roko v svoji, božala jo, in kakor bi jo tolažila, govorila ji neprestano nekaj z nežnim, mehkim glasom, obračajoča vsak hip glavo na stran, da mati ne bi videli tega, kar vidi od zunaj njen sin: kako velike solze tečejo iz njenih modrih očí ter se valé po obledelem licu druga za drugo, neprestano, kakor bi nikdar ne jenjale podati.

»O, Gospod Jezus Kristus! Gospod Jezus Kristus! saj je to Dorka!« — prikipelo je iz prsij strmečemu Samku zunaj pod oknom.

»Ali vidiš, nesrečnež!«, ihtela je Dorka, izmikajoča svojo roko iz Samkove, da bi se ž njo otrla nepokorne solze, ki so ji tekale še vedno po licu, sedaj ozarjenim že z blaženim in zadovoljnim smehom — »ali vidiš nesrečnež: ali ti je bilo tega treba?!

Za tri nedelje so slavili — poroko. Samko in Dorka sta bila srečen parček.

»No, povej mi sedaj, Zuzka, čemu si toliko hrepenela v svet?«

Zuzka ni ničesar odgovorila ter, pomaknivši si z jopico ne dovolj pokrito roko pod glavo, oprla se še bolj ob nizko vozičkovo lestvo. Naokrog je vladala tišina in močna tema; bili so na širokem polju. Nad njimi je raztezalo par rogovilastih vrb svoje tanke veje, katerim so padale na listje s tihim šumom kaplje poletnega dežja, in odtod na plahto, katero so bili potniki razpeli nad vozičkom in na najbližjo vrbo. Pri Zuzkinih nogah je ležal velik črn pes, Pozor, ter niti ni pomežikal z očmi — prav tako, kakor ona — ko je na njo pri pišu vetra priletela s plahte obilica deževih kapljic. Mikula in žena sta ji sedela nasproti — in to mično skupino, vredno barv Vešinovega¹⁾ čopiča, je osvetljeval mali, napol ugasli plamenček, ki se ni hotel rad prijeti mokrih in surovih vrbovih vej, na katerih so čivkali še pred večerom vrabci.

»Pusti jo, žena!« odgovoril je za hčer Mikula, ves zakrit z neprijetnim dimom, ovirajočim mu dihanje; »pusti jo, saj veš, da ima ona vedno kake neumnosti v glavi!«

Zuzka zopet ni odgovorila, le nasmejala se je s smehom, iz katerega bi bilo težko uganiti, kaj pomeni ter se z navidezno zadovoljnostjo zagledala v deževno, toda tiho letno noč.

¹⁾ Jaroslav Vešin je znamenit slovaški slikar.

Politični pregled.

Položaj. Ker hočejo Nemci z obstrukcijo preprečiti volitev delegacij, začela se je sedaj velika akcija v svrhu sprave med Nemci in Čehi. Po raznih pripravljalnih korakih je predsednik poslanske zbornice dr. Fuchs povabil vse načelnike nemških klubov in načelnika desnice Jaworskega na dan 24. t. m., da se domenijo glede sprave. V obče se sodi, da spravi poskusi ne bodo imeli uspeha. Vprašanje pa je, kaj se potem zgodi. Nekateri menijo, da se razpusti drž. zbor in se da zopet deželni zborom pravica, voliti državne poslance, drugi pa sodijo, da odstopi vlada in da pride na njeno mesto nemško ministrstvo.

Srbija. Sedaj se vrši v Belemgradu sodna obravnava radi atentata na Milana in zarote proti kralju. Obravnava je že v prvih dneh pokazala neosnovanost cele obtožbe, je pokazala, da je Milan atentat naročil, zaroto pa si izmislil. To spoznavajo tudi Milanu najvdanejši krogi in vseobčno prevladuje mnenje, da obravnava ne more imeti družega konca, kakor da bo Milan primoran Srbijo zapustiti.

Črnagora. Te dni je bil črnogorski knez obiskal turškega sultana v Carigradu. Potovanje je imelo velik političen pomen. Misli se, da se je pri tej priliki sklenila nova balkanska zveza in da je sultan odstopil črnogorskemu knezu vse svoje pravice na Bosno in Hercegovino.

Francija. Židovski kapitan Dreyfus je bil tudi pri drugi obravnavi obsojen na deset let težke ječe. Zdaj grmi zopet vse židovsko časopisje, da je nedolžen in

delajo se celo priprave, da se bojkotira pariška svetovna razstava. Bržčas bo Dreyfus pomiloščen, da se tako naredi konec tej zadevi.

Domače in razne novice.

Klerikalno izdajstvo. Najpodlejše bitje na svetu je klerikalec. To se je pokazalo te dni. Celjska nemčurska zalega je povodom obiska čeških visokošolcev napravila pravo revolucijo. Vse je kazalo, da se vsled te revolucije podpravi policija. Toda našel se je klerikalec, ki je nemškim tolovajem priskočil na pomoč. »Vaterland« je priobčil dopis, v katerem je bilo rečeno, da je izgredev kriv le dr. Ferjančič, in da Slovenci v Celju sploh nimajo ničesar iskati. In temu dopisu verujejo sedaj vsi odločni krogi. Tako počenjanje je očitno izdajstvo. Pisatelja dotičnega dopisa pozna najbolje dr. Šušteršič.

Usmiljeno srce knezoškofa Jegliča. Pred kratkim je v Ljubljani neki prismojeni mladenič, Novak z imenom, poskusil usmrtiti svojo ljubimko, pa jo je le neznatno ranil, potem pa je samega sebe ustrelil. Nesrečnikova mati, neki župnik in neki ugledni meščan ljubljanski so šli prosit škofa Jegliča, naj dovoli, da se fant cerkveno pokoplje. Toda škof se na noben način ni hotel udati, češ, Novak je bil morilec. To je očitna neresnica, ker ranjena punica sploh ni bila nevarno poškodovana. Novaka niso cerkveno pokopali. Ko bi bil Novak bogataš, bi bil dobil prav lahko cerkven pogreb, kakor ga je dobil že marsikdo za denar, a ker je bil siromak, so ga pokopali kakor psa. O, ti usmiljeno, zlato srce ljubljanskega škofa.

Žitnik v Žužemperku. Klerikalni poslanec Nace Žitnik je imel te dni shod v Žužemperku, kjer je »poročal« o svojem »delovanju« v deželnem in državnem zboru in po svoje razlagal, kako je prišel do tega, da je s častno besedo utajil notico, ki jo je on sam spisal, kakor je sam pripoznal. Če volilci takemu poslancu izreko zaupanje, potem pač niso vredni boljšega.

Občinske volitve v Vipavi. Klerikalci so pri minolih občinskih volitvah dosegli nekaj uspeh, katerega pa se ne bodo dolgo veselili. Obljubovali so volilcem, da razdele mednje 20.000 hoj, če zmagajo, in ker jim je priskočil še agrarni komisar Župnek na pomoč, res niso volitve tako iztekle, kakor je bilo pričakovati. V tretjem razredu so zmagali klerikalci, v prvem narodnjaki, v drugem pa je bilo jednako število glasov oddanih in je odločil žreb, da so prišli v odbor trije narodnjaki in trije klerikalci. Toda ta volitev ne bo držala in bodo v drugem razredu izvoljeni klerikalci prav gotovo leteli, tako da bo večina zastopa naša.

Najvišje sodišče je razveljavilo razsodbo tržaškega dež. sodišča, s katero je bil devinski župan g. Ples obsojen na zapor 8 mesecev radi udeležbe pri izgredih proti Lahom.

Žaljenje slovenske narodnosti. Oficirji pešpolka št. 27, so pri vajaških vajah na Rakeku grdili slovensko zastavo in jo dali v blato vreči. Preiskava proti njim se je potlačila. Škandal.

Porotne obravnave se vrše sedaj pri ljubljanskem deželnem sodišču. Prvi dan sta bili dve obravnavi. Pri prvi bil

je 23 let stari posestnikov sin Valentin Sušnik iz Senčurja pri Kranju obtožen hudodelstva uboja. Dne 2. maja letos popivali so fantje v raznih gostilnah ter so se tudi vstavili v kovačnici Alojzijaregarja, kjer so se začeli v šali rukati in cukati. Brez pravega povoda zgrabi Sušnik kovaško stolicco ter udari ž njo Josipa Maslja s tako močjo po glavi, da je le ta še isto noč vsled otrpnenja možganov umrl. Ker pa se je dognalo, da je bil Sušnik v kritičnem času hudo pijan in da vsled bolezni sploh večkrat ni pri pravi pameti, zanikali so porotniki stavljenemu jim vprašanju glede krivde, vsled česar je bil obtoženec od obtožbe oproščen. — Pri drugi obravnavi sedela je na zatožni klopi 24 let stara posestnikova hči Marija Kadunc iz Brezja pri Grosupljem, obtožena hudodelstva detomora. Obtoženka porodila je dne 7. avgusta zvečer živega otroka in ga zadušila. Sodišče obsodilo je Marijo Kadunc na štiri leta težke ječe, poostrene z jednim postom mesečno in trdim ležiščem v temni celici dne 7. avgusta vsakega kazenskega leta. — 16 let stari krojaški pomočnik Franc Juhant iz Klanca pri Kamniku je bil obtožen hudodelstva uboja. Dne 29. julija sešlo se je več fantov iz Kapljivasi. Posestnikov sin Tine Lah je velil Juhantu, naj gre spat, in mu založil klofuto. Juhant stekel je proti Pavlinovem kozolcu. Nekoliko časa za njim je odšel po isti poti fant Anton Glavač. Kmalu so čuli fantje Glavačev klic: »Tine, ti meni kri zapri, jeden pa naj gre po gospoda, jaz sem zaklan!« Glavač je prišel nazaj k fantom z veliko rano na vratu in še povedal, da ga je Juhant z nožem zaklal. Glavač je vsled izkrvavenja čez pol ure umrl. Obdolženec se je sam ovdal in bil obsojen na štiri leta težke ječe, poostrene s postom vsakih 14 dni in trdem ležiščem v temni celici dne 29. julija vsakega leta. — 18 let stari bajtarjev sin Andrej Nastran iz Trate pri Velesovem je bil obtožen hudodelstva težke telesne poškodbe, ker je na pustni torek vrgel sekuro za Francem Seknetom, ki ga je s snegom ometaval, ter ga v nogo zadel tako, da je bil oškodovanec ranjen in delj časa ni mogel opravljati svojega posla. Obsojen je bil na tri tedne zapore. — 24 let stari oženjeni posestnik Ivan Avsenik iz Zgoš v radovljiškem okraju je bil tožen radi hudodelstva uboja. Dne 13. septembra lanskega leta pokopali so v Begunjah nekega bajtarja. Po pogrebu se je sešlo nekoliko pogrebcev v Joževčevi krčmi, med njimi tudi obdolženec Avsenik. ter posestnik Matija Kolman in Miha Kopač. Avsenik je Kopača z nožem tako hudo sunil v obraz, da je mož umrl. Pri prvi obravnavi, ki se je vršila dne 5. decembra lanskega leta, bil je Avsenik od obtožbe oproščen. Pozneje pa se je poizvedelo, da je Avsenik v nedeljo potem, ko je prišel iz preiskovalnega zapore, pred pričama Petrom Burnikom in Iv. Goričnikom popisal dogodek bistveno soglasno z izpovedbo priče Matije Kolmana ter priznal, da je on Kopača sunil, da je ta padel in da ni več vstal. Na podlagi prejšnjih in teh novih dokazil, prišel je Avsenik vnovič pred porotnike, ki so ga spoznali krivim. Sodišče obsodilo je potom Avsenika na štiri leta težke ječe, poostrene z jednim postom mesečno in trdim ležiščem v temni celici dne 13. septembra vsakega

kazenskega leta. — Obravnava proti suspendiranemu c. kr. poštarju Ivanu Krakarju iz Senožeč, katerega je državno pravdnništvo tožilo zaradi hudodelstva uradne nezvestobe, je imela ta uspeh, da je bil Krakar od obtožbe oproščen. — 21letni trgovski pomočnik Franc Čelikar iz Prema in 22letni bivši delavec Appolonio iz Trsta — oba v prisilni delavnici — sta bila obtožena hudodelstva umora. V jutro 27. junija letos je bil v prisilni delavnici neki prisiljenec z nožem zaklan. Umorjeni Ivan Gregorutti in obtoženca so bili znanci že iz prejšnjih časov. Tudi v prisilni delavnici bili so s početka prijatelji, pozneje pa nastala je mržnja in sovraštvo, ker je Gregorutti baje 3 gld. poneveril Appoloniju. Dne 26. junija napovedal je Gregorutti obtožencema naravnost boj po službi božji. Vsled tega obožila sta se pred odhodom v cerkev, in sicer Čelikar z velikim nabrušenim nožem, Appolonio pa z dolgim bodalom. Po končani maši pristopil je Gregorutti k Appoloniju ter zarenčal: »Hudobnež, sedaj sem pripravljen!« Ko sta obtoženca stopila skozi vrata pri vhodu v šetališče, zapazila sta Gregoruttija, ki se je ločil od svojih tovarišev in čakal na Čelikarja in Appolonija. V tem trenutku priskočil je k njemu Čelikar ter mu z vso močjo bliskoma zasadil nož v prsa. Gregorutti je čez pol ure nato umrl. Čelikar je bil obsojen na pet let, Appolonio pa na štiri leta težke ječe, poostrene z jednim postom mesečno. — Obravnava proti posestnikovemu sinu Ivanu Tršarju iz Blekove vasi zaradi hudodelstva uboja, ker je dne 30. julija pred Kavčičevo gostilno na cesti z nožem zaklal Antona Možino, se je preložila do prihodnje porotne sezijske. — Tovarniška delavca Ivan Černe in Franc Škubic iz Zadvora sta bila tožena hudodelstva težke telesne poškodbe. Ivan Černe bil je soglasno krivim spoznan ter na 18 mesecev težke ječe obsojen, Franc Škubic pa je bil od obtožbe oproščen. — V četrtek in v petek je bila obravnava proti »Slovincu« in sicer o tožbi vipavskega župana Hrovatina in ljubljanskega občinskega sveta. O obravnavi bomo prihodnjič kaj več poročali. Porotniki so toženega urednika soglasno spoznali krivim. Obsojen je bil na veliko svoto.

Slika iz Vipave. Znani klerikalni agitator Pavel Lavrenčič, je v svoji klerikalni pijanosti dne 8. t. m., ko je bilo na tisoče tujcev v Vipavi, s svojim kolesom divjal po trgu, čestokrat s kolesa padel ter tudi 70letnega starčka Martina Blagojna tako nesrečno povozil, da so reveža brezvestnega odnesli. Našim klerikalcem prav močno greben rase! No, pa mi se tolažimo, da bodo prav kmalo padli s svojega kolesa, da jih gospod Erjavec nikdar več z zemlje dvigniti ne bode mogel.

Slovenci in tržaški namestnik. Politično društvo »Edinost« je v nedeljo priredilo v Barkovljah shod, katerega se je udeležilo okoli 500 ljudi. Najvažnejša točka zborovanja je bila soglasno sprejeta resolucija, katero je nasvetoval in vtemeljil g. dr. Rybař, in katera se glasi takole: »Pozivljajo se slovenski in hrvaški poslanci, pripadajoči slovansko - krščanski narodni zvezi na Dunaji, da interpelirajo centralno vladu, je li postopanje tržaškega namestnika v soglasju z njenimi intencijami in načeli ali ne? Ako ne, kaj misli c. kr. vlada ukreniti, da se da za-

doščenje žaljenemu slovenskemu in hrvaškemu narodu na Primorskem, in da se to postopanje ne nadaljuje? Ako pa centralna vlada soglaša s svojim namestnikom, ali hočejo poslanci iz tega izvajati potrebne konsekvence?«

Gospodinjska šola kmetijske družbe kranjske. Meseca oktobra se otvori drugi tečaj gospodinjske šole. Trajal bo 12 mesecev. Gojenka, katera bo sprejeta v zavod, plača za vse skupaj na mesec 14 gld. ali za ves tečaj 168 gld. Sprejemni pogoji so bili razlgašeni v »Kmetovalcu«. Prošnje za sprejem je vložiti do 26. septembra t. l. pri glavnem odboru kranjske kmetijske družbe v Ljubljani.

Razsodba glede občinskih volitev. V neki razsodbi je upravno sodišče izreklo, da se more dan objave občinskih volitev všteti v zakonito določeni osemdnevni rok in da volijo častni občani v prvem volilnem razredu.

Na smrt obsojen. Iz Novega mesta nam pišejo: Pri porotni obravnavi 1. t. m. je bil jednoglasno na smrt obsojen 26letni Jožef Zevnik, morilec Jožefe Grubar iz Suhadola pri Brusnicah. Zevnik je svoj čin priznal. Ponoči je šel pod okno Grubarice ter zahteval, da ga spusti v hišo; ker se je ona branila, šel je po sili v sobo ter jo ondi zopet nadlegoval, a ker se je umorjenka še vedno protivila, vnel se je hud boj. Grubarica popadla je stol ter hotela s tem Zevnika udariti, a ta je potegnil nož ter ga jej zabodel v hrbet. Že ta sunek je bil smrtonosen, toda pogumno žena je potem vendar še ven bežala, hoteč na pomoč klicati, kar ji je pa Zevnik s tem zabranil, da jo je na tla vrgel, kjer jej je po dolgem ruvanju spredaj in zadaj tako vrat prerezal, da se je držala glava le še malo trupla.

Pri tržaški mestni plinarni je nameščenih nad 100 italianskih podanikov ter so med štirimi inženjerji trije iz Italije. Pri podelitvi koncesije tramvajski družbi je vlada zahtevala, da morajo dobiti delo le domačini. Vsegamogočni progresovci pa se na vladno zahtevo niti najmanj niso ozirali, temuč ji pri nastavljanju uslužbencev nalašč nasprotujejo.

Nagrada za rešitev življenja je deželna vlada kranjska priznala Francetu Primcu v Ljubljani za rešitev triletne Kristine Jager iz vode.

Čitalnica v Konjicah je imela te dni svojo otvoritveno slavnost. Nemce je seveda tudi ta slavnost silno jezila, kakor jih jezi vsako najmanjše gibanje slovensko. Po vzgledu svojih celjskih bratov so napadli s kamni slovenske goste in sta bili ranjeni dve osebi.

Odlikovanje. Korporal petega dragonskega polka Ivan Petrič je dobil srebrni zaslužni križec, ker je z nevarnostjo za lastno življenje rešil vojaka iz vode.

Obsodba radi celovških izgrediv. Celovško okrožno sodišče je te dni obsodilo dvanajst udeležnikov zadnjih izgrediv na zapor od petih dni do osem mesecev.

Iz Babinega polja pri Ložu se nam piše: V nedeljo 27. avgusta poslavljaj se je od nas g. župnik Koller. Dopoludanski službi božji prisostvovalo je tudi mnogo ljudi iz sosednega Prezida in drugih sosednih župnij, da bi slišali slovesni govor in jok nekaterih tercialk. — Poslavljali ste se od nas g. župnik nekoliko sovražno. V teku treh let, katere ste preživeli med Babinopoljci, niste mogli, g. Koller, dobiti

tudi enega prijatelja, kateri »bi Vam šel na roko in na katerega bi se bili upirali«, dasi je šla na Vašo komando cela župnija v Staritrq klerikalce volit. Če bodete, g. Koller, tako v Podragi iskali prijateljev kakor ste jih tukaj, jih gotovo ne bodete našli, kajti v Babinempolju se Vam je tako plesalo, kakor ste Vi sami godli. Naše ljudstvo, ki ste ga v svojem govoru in v prisotnosti tujih ljudi naravnost osramotili, se ni v malo letih, ko sta se od nas poslavljala prav pristrčno prejšnja gospoda župnika, tako pokvarilo, kakor ga Vi rišete. Po Vašem mnenju je naša župnija najslabša ljubljanske škofije, kar pa tudi ni res. Ljudstvo je jako ogorčeno in nevoljno nad Vašim slovesom, ki ni bil nič družega, nego neopravičena zabavljica.

Prebivalstvo Trsta se je od 31. decembra 1890. leta, ko je bilo zadnje števljenje, pomnožilo za 11.120 duš in znaša sedaj 166.599 duš. Vojaštvo ni všteto.

Opozarjamo na inserat »Glavne slovenske hranilnice in posojilnice«, registrovane zadrage z neomejeno zavezo, ki obrestuje hranilne vloge od dneva vložitve do dneva vzdige po 4½%, tako visoko, kakor nobena druga hranilnica. Denar je popolnoma varno naložen, ker določujejo pravila neomejeno jamstvo. Sprejema hranilne knjižice drugih zavodov kot gotovi denar.

Iz Škocijana na Dolenjskem se nam piše: V noči dne 2. t. m. ob 11 uri, treščilo je v vasi Zloganje tukajšnje županije v neko sredi vasi stoječo tepko, katera je začela takoj s plamenom goreti. Možje so prihiteli in podžagali goreče drevo, ter tako rešili nad 30 hiš broječo vas preteče jej nesreče.

Najden otrok. Na ljubljanskem polju pri Tomanovem kozolcu so našli novorojenega otroka še živega v ajdi. Neusmiljena mati je otroka porodila in pustila v ajdi ležati.

Požar. V Pokojišču pri Borovnici je gorelo pri posestniku Antonu Ravnikarju. Ogenj je provzročil okrog 1000 gld. škode. Zažgal je Ravnikarjev štiriletni sin, ko se je igral z žveplenkami. Malomarnost in brezbriznost našega ljudstva presega pač vse meje. Skoro vse požare provzročajo otroci, a vendar kmet niti ne misli, da bi vžigalice shranjeval tako, da bi jih otroci ne dobili v roke.

Oblak se je odtrgal dne 28. avgusta v Črmošnicah. Naliv je provzročil posebno v vinogradih ogromno škodo.

Izgon. Te dni iztiralo je županstvo občine Vipava temeljem §§ 10. in 28, odstavek 7. občinskega reda za Kranjsko, »lepo Tončko«, ki je blizu 2 leti bila na stanovanju in hrani pri notarju Pušniku, iz ozemlja občine vipavske.

V slučajih nesreče. Trgovinsko ministrstvo je določilo, da so vsi telegrami za pomoč v slučaju požara itd. brezplačni, železniško ministrstvo pa je odredilo, da morajo železnice ob požarih gasilna društva brezplačno prevažati.

Prijetno nedeljo si je hotel privoščiti trgovski pomočnik g. Fortunata de Candio v Velikovcu. Vzel je svojemu gospodarju 100 gld. ter ž njim popival po velikovski okolici. Orožniki so naredili konec njegovemu veselju.

Uboj. Pred hišo Marije Korošec na Rečici, našli so ljudje te dni Matevža Pavliča z Bleda smrtnonevarno ranjenega. Pavlič je še tisti dan umrl. Dva fanta, ki

sta na sumu, da sta ga ubila, sta bila izročena radovljiškemu sodišču.

Dva samomora. Minulo sredo se je obesil na podu kovača Ulčarja v Fortuni pri Gorjah neki Fr. Ozbič, baje s Koroškega. Prosil je prejšni dan prenočišča in ostal baje radi boleznimi celi naslednji dan pri Ulčarju. Rojen je bil v Kamniku. — V četrtek so našli blizu Polhovice mrtvega 20letnega Josipa Kronarja iz Polhovice. Obesil se je bil na bližnje drevo, v smrtnem boju pa se je vrstica otrgala in je truplo padlo na tla.

Zastrupljeni častniki. Častniki 37. pešpolka, ki ima sedaj velike vaje na meji bihaškega in aradskega komitata, so videli v nekem gozdu prav lepe gobe. Kuhar častnikov je izjavil, da so gobe jedilne ter je napravil častnikom juho. Toda vsi častniki so oboleli. Nekateri so ležali dva dni. Polk ni mogel vsled tega en dan sploh na vajo, nego je moral čakati, da so častniki vsaj večinoma ozdravili.

Nesreča na Vrbskem jezeru. V Vrbskem jezeru pri Porečah je utonil 74letni zdravnik dr. Franc Heller z Dunaja. Zadel ga je mrtvoud, ko se je kopal. Mrtveca prepeljali so na Dunaj.

„Čudež.“ V neki vasi pri Hamburgu postajajo nekaj časa sem pri jednemu tamošnjih kmetov vsi ostanki jedi tekom treh dnij rdeči ter mokri, kakor da jih je kdo s krvjo polil. Ko se je to pojavilo, je začelo ljudstvo seveda takoj govoriti o čudežu, no, botanik Ehrenberg je sredi tega stoletja dognal, da so te krvave tvarine mikroskopično majhne gobe, katere se jako hitro razširjajo. Veliko strahu in boja so vzbudile te rudeče gobice v 13. stoletju, ko so se vsled vlažnosti pojavile v neki cerkvi na hostijah. Duhovniki so namreč trdili, da so hostije židje zakleli. Radi tega se je začelo strastno preganjanje židov, in marsikatero človeško življenje je postalo takrat žrtev ljudske nevednosti.

Brat umoril sestro. Dne 2. septembra so našli na Dunaju umorjeno odvetniško vdovo Marijo Prossinagg. Ustrelil jo je njen lastni brat, odvetnik dr. Schiestl, ki je potem samega sebe usmrtil. Schiestl je v raznih špekulacijah zapravljal vse svoje in sestrino premoženje. Umorjenka je bila svakinja v Ljubljani živečih členov rodbine Prossinagg.

71 princezinj in 47 princev je v Evropi godnih za ženitev, oziroma možitev. Velik del princezinj bo moral torej ostati samski. Ker so princezinje večinoma protestantke, niti v samostan ne morejo. Ne prestaje jim torej družega, kakor žalostno staro devišstvo ali pa morganatski zakon.

Zločin. Bolehavi in pohabljeni Fran Bock v Roggensdorfu je iz vsega svojega srca sovražil svojega mlajšega brata, ker ga je mati bolj rada imela in mu vse zaupala. Ohromeli Fran prišel je te dni počasi po stopnicah v vežo in čakal brata. Ko je zjutraj ob 4. uri prišel njegov mlajši brat Jurij na dvorišče, je ustrelil z revolverjem nanj ter ga zadel smrtonosno. Zatem pa je še samega sebe usmrtil.

Župnik — grof. Kralj Umberto je podelil župniku vasi Altere pri Savoni, monsignoru Bertolottiju, ker je daroval za zidanje neke sirotišnice 300.000 lir, naslov grofa s pravico, da preide ta naslov na njegove »nečake«.

Za rešitev ljudij. Francoski poslanik v Washingtonu je objavil, da so dediči nekega Američana, ki se je z ladjo »Bourgogne« potopil, določili 100.000 frankov onemu, ki iznajde najboljšo sredstvo, kako bi se reševali ljudje sredi morja, ako se potaplja ladija. Vsakdo more tekrovati za to darilo. Predložene ideje

bo razsojal poseben odsek na svetovni razstavi v Parizu.

Podgane — nadloga na Danskem. Iz Kodanja se poroča: Nadloga podgan je postala tako znatna, da so razpisane nagrade za usmrnitev podgan. V zadnjih treh tednih so ubili po oficialnem izkazu: 6094 v prvem, 6616 v drugem in 8780 v tretjem, torej skupno 20.490 podgan. V tem tednu upajo, da jih pobijejo 10.000. Vprašanje podgan je postalo splošno, in ustaja proti podganam se je raznesla po vsi deželi.

V levovem žrelu. Iz Stockholma javljajo: V tukajšnji Scholzovi menežariji je nedavno gledalo občinstvo strašen prizor. Brat posestnika je izvajal z največjim levom različne umetelne čine. Končno naj bi mu vzel lev kos mesa iz ust. Lev je položil svoji šapi na rami krotilca, kateri je vsled levove teže zdrsnil. V istem trenutku pa ga žival pograbi, glava in vrat sta izginila v levovem žrelu. Ker je stiskal lev svojo žrtev samo k tlom, se je ljudem kmalo posrečilo, odpoditi ga. Scholz je še sam šel iz kletke, potem se je onesvestil; vendar ni smrtono- nevarno ranjen.

Največja muka današnjega časa je cela armada živčnih in srčnih bolečin, želodčnih bolezni, pomanjkanja krvi, bledolichnosti itd., katerim so jele poganjati korenine že v otroški dobi z vzburljivimi pijačami, kakor so vino, pivo in prav posebno bobova kava, katera tako zelo škoduje našim živcem in povzroča srčne hibe. Nobena hišna gospodinja, zlasti nobena mati bi ne smela dajati mladim ljudem pri hiši bobove kave, ako enkrat spozna ta dokazani vzrok poznejših bolezni. K sreči je pa sedaj mogoče mesto bobove kave privaditi se Kathreiner-Kneippovi sladni kavi, katera ima duh in okus po bobovi kavi in katero se lahko in brez težave upelje v blagor cele družine. Sprva naj se upotreblja tretjina Kathreinerjeve sladne kave, kot primes k dvem tretjinam bobove kave, pozneje pa vsake kave pol, se zmeljeta obe skupaj in se pripravi kava na običajen način prav skrbno. Nenavadno dobri, prijetno mili okus bode gotovo vsakogar iznepadil. Toda dolžnost, nujna vestna dolžnost je, otroke ne več vaditi na bobovo kavo. Skuha naj se jim prav močno Kathreinerjevo sladno kavo in naj se jim jo dá, kakor navadno, z mlekom in sladkorjem. Pravo veselje bode gledati, kako izvrstno ugaja malim ta kava, kako pri tem cvetó in rastejo. Toda tudi bolniki in slabotneži, kadar se enkrat privadijo čisti Kathreinerjevi kavi in njenim posebno dobrodejnim učinkom, jo pijejo vedno rajši. Pri njih, kakor pri otrocih je to dokazala že tisočera izkušnja. Važno pa je, da se rabi vedno „pristni Kathreiner“ v znanih izvornih zavitkih.

Loterijske srečke.

Gradec, 2. septembra.	11, 20, 7, 23, 69.
Lino, 9. septembra.	62, 86, 38, 26, 50.
Brno, 6. septembra.	33, 44, 58, 26, 52.
Dunaj, 2. septembra.	49, 75, 53, 81, 56.
Trst, 10. septembra.	10, 20, 63, 61, 76.
Praga, 13. septembra.	75, 64, 16, 9, 60.

Tržne cene v Ljubljani

13. septembra 1899.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, 100 kg	9 20	Špeh povojen, kgr.	— 70
Rež,	7 —	Surovo maslo, „	— 95
Ječmen, „	6 50	Jajce, jedno „	— 03
Oves, „	6 20	Mleko, liter „	— 08
Ajda, „	8 80	Goveje meso kgr.	— 60
Proso, „	9 —	Telečje „	— 60
Koruza, „	6 50	Svinjsko „	— 70
Krompir, „	2 50	Koštrunovo „	— 36
Leča, „	12 —	Piščanec „	— 45
Grah, „	10 —	Golob „	— 15
Fižol, „	9 —	Seno, 100 kilo „	— —
Maslo, kgr. „	1 —	Slama, „	— —
Mast, „	— 70	Drva trda, klfr. „	— —
Špeh svež, „	— 60	„ mehka, „	— —

Kava družbe sv. Cirila in Metoda!

Cenjena gospodinja!

Ne dajte si vsiljevati drugih izdelkov cikorij, ampak zahtevajte povsod najboljši pridevek k pravej bobovi kavi, ki Vam bode gotovo ugajal, to je iz čiste cikorijske in sladove tvarine napravljena domača „Kava“ in „Sladna kava družbe sv. Cirila in Metoda“.

☛ Dobiva se povsod! ☛

Glavna zaloga pri: **Iv. Jebačinu** v Ljubljani.

Sladna kava družbe sv. Cirila in Metoda!

Vožnje karte in tovorni

listi v

AMERIKO.

Kralj. belgijski poštni parnik

Red Star Linie iz Antverpna

naravnost v

Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesionirana od visoke c. kr. avstrijske vlade.

Pojasnila daje radovoljno

Red Star Linie

Dunaj IV., Wiednergürtel št. 20

ali pa

Anton Rebek

Kolodvorske ulice šte. 29 v Ljubljani.

Glavna slovenska

hranilnica in posojilnica

registr. zadruga z neomejeno zavezo

pisarna v Selenburgovih ulicah hiš. šte. 3

v Ljubljani

sprejema in izplačuje večje hranilne vloge po 4½% obresti od dne do dne brez odbitka in brez odpovedi.

Za brezplačno pošiljanje denarja so položnice na razpolago. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pretrgalo.

Dr. Hudnik, predsednik.

Postranski zaslužek

trajen in rastoč, ponuja se spoštovanim, deloljubnim in stalno naseljenim osebam s prevzetjem zastopa domače zavarovalne družbe prve vrste. Ponudbe pod „1.798“ Gradec, poste restante.

Zmešane lase

kupuje po najvišjih cenah in plača bolje nego vsaka zunanja firma

Ludovik Businaro

v Ljubljani, Hilsarjeve ulice št. 10.

☛ Nabiralce las opozarjam s tem uljudno na mojo firmo. ☛